

2014

1. ÇEYREK RAPORU

TÜRKİYE'NİN **TASARRUF EĞİLİMLERİ** ARAŞTIRMASI

Türkiye'nin Tasarruf Eğilimleri Araştırması

ING Bank

1. GİRİŞ/3

- 1.1 ING Bank Genel Müdürü Pinar Abay'ın Önsözü/3
- 1.2 Türkiye'de Bireysel Tasarruf Eğilimleri Araştırması'nı Niçin Yapıyoruz/5

2. ELDEKİ VERİLER NE SÖYLÜYOR/6

- 2.1. Tasarruf Sahipliği/Nedenleri/6
- 2.2. Tasarruf Araçları Tercihi/16
- 2.3. 2014 1. Çeyrek Sonuçları/18

3. METODOLOJİ/19

- 3.1. Amaç ve Yöntem/19
- 3.2. Demografik Bilgiler/20
- 3.3. Tasarrufun Tanımı/22

4. EKONOMİST YORUMU/23

5. İLETİŞİM BİLGİLERİ/26

2 014'ün ilk çeyreği, kentsel nüfustaki tasarruf sahipliği açısından araştırma tarihinde önemli bir ilki barındırdı. 2013 son çeyreğinde yüzde 11,6'ya gerileyen tasarruf sahipliği 2014'ün ilk çeyreğinde yüzde 15,1'e ulaşarak araştırma tarihinin en yüksek oran olarak kayıtlara geçti. Bu resimde, 2013 Aralık ortasında başlayan ve yerel seçim öncesinde artan belirsizlik algısının etkili olduğu görülüyor. İhtiyati tedbir güdüsü ile tasarruf eğilimini arttıran tüketicilerin aynı dönemde tasarruf araç tercihlerinde güvenli liman ve değer koruma amacıyla altın ve dövize yöneldiğini gözlemledik.

Ekim 2011 tarihinden bu yana toplamda yaklaşık 25 bin kişiyle gerçekleştirdiğimiz **“Türkiye'nin Tasarruf Eğilimleri Araştırması”**nın 2014 ilk çeyrek sonuçları tasarruf sahipliği konusunda yüzümüzü güldürdü.

2013'ün son ayları ile 2014'ün ilk aylarını kapsayan süreçte seçimlerden ve politik risklerden kaynaklanan belirsizliğin arttığı bir dönemden geçtik. Bunun da ihtiyati tedbir güdüsünü tetikleyerek tüketim algısını olumsuz etkilediğini gözlemledik. Tüm bu gelişmelerin etkisiyle, tasarruf sahipliği oranı önceki çeyreğe kıyasla 3,5 puanlık artışla ilk defa araştırma tarihinin zirvesine ulaşarak yüzde 15,1 olarak gerçekleşti. Nitekim Tüketici Güven Endeksi de 2014 yılına ait ilk çeyrek sonuçlarımızı doğrular nitelikte.

Tasarrufu olmayıp gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların oranı, 2014'ün ilk çeyreğinde yüzde 39 ile bir önceki yılın ortalaması olan yüzde 31 seviyesinin üzerine çıktı. Bu da ihtiyati tedbir güdüsünden ötürü tasarruf eğiliminin devam edebileceğine işaret ediyor.

Her ne kadar çocuklu bireylerde tasarruf sahipliği oranı (yüzde 14), çocuksuz bireylere (yüzde 18) göre daha düşük kalmaya devam etmiş olsa da, 2013 son çeyrekte 2014'ün ilk çeyreğine geçerken ki tasarruf sahipliğindeki esas artışın çocuklu bireylerden geldiğini görüyoruz (5 puanlık artış).

Pınar Abay | ING Bank Genel Müdürü

2014'ÜN
İLK ÇEYREĞİ,
**KENTSEL
NÜFUSTAKİ
TASARRUF
SAHİPLİĞİ**
AÇISINDAN
ARAŞTIRMA
TARİHİNDE ÖNEMLİ
BİR İLKİ
BARINDIRDI.

Araştırmamızda Tasarruf edememe nedenlerine baktığımızda geçmiş dönemlerde olduğu gibi **“gelir yetersizliği”** en önemli tasarruf sahipliğini kısıtlayıcı faktör olmaya devam ederken; ikinci sırada **“borçların/ödemelerin olması”** tasarruf sahipliğini kısıtlıyor.

En önemli tasarruf nedenlerine baktığımızda ise **“geleceğe yatırım”** ve **“çocuklar”** ön plana çıkıyor.

Belirsizliğin belirgin bir şekilde arttığı bu dönemde; bireylerin tasarruflarında yine hızlıca nakde çevrilebilecek araçları tercih ettiklerini görüyoruz. Güvenli liman ve değer koruma amaçlı altın ve dövize yönelim bu çeyrekte de arttı. TL vadeli hesapların payı geçen çeyreğe kıyasla 2 puan düşse de hala yüzde 25 oranıyla en çok tercih edilen araçların başında geliyor. Bu dönem yastık altı

altın (yüzde 14) ve yastık altı nakit (yüzde 12) (TL ve Döviz) toplamı yüzde 26’lık paya ulaştı. Araştırmada ilk defa yastık altı altının yanında altın hesapları tercihinin (yüzde 14) de açık olarak dâhil edilmesi bireylerin farkındalığını arttırarak tercihlerinde etkili olduğunu düşünüyoruz. Uzun vadeli bir yatırım aracı olan bireysel emeklilik fonlarının da bir önceki senenin aynı dönemine (yüzde 12) göre 2 puan yükselip yüzde 14’lük bir paya yükseldiğini görüyor ve artık BES’in tasarruf araç tercihlerinde belli bir payı koruduğunu söyleyebiliyoruz.

Araştırmamızın daha detaylı incelemesinin ve ekonomist yorumlarının yer aldığı 2014 1. Çeyrek Karşılaştırmalı sonuçlarına raporlar sayfasından/ buradan (<http://www.tasarrufegilimleri.com/raporlar.aspx>) ulaşabilirsiniz.

2014’ÜN İLK ÇEYREĞİ, **KENTSEL NÜFUSTAKİ TASARRUF SAHİPLİĞİ** AÇISINDAN ARAŞTIRMA TARİHİNDE ÖNEMLİ BİR İLKİ BARINDIRDI. 2013 SON ÇEYREĞİNDE YÜZDE 11,6’YA GERİLEYEN TASARRUF SAHİPLİĞİ 2014’ÜN İLK ÇEYREĞİNDE YÜZDE 15,1’E ULAŞARAK ARAŞTIRMA TARİHİNİN EN YÜKSEK ORAN OLARAK KAYITLARA GEÇTİ. İHTİYATİ TEDBİR GÜDÜSÜ İLE TASARRUF EĞİLİMİNİ ARTTIRAN TÜKETİCİLERİN AYNI DÖNEMDE TASARRUF ARAÇ TERCİHLERİNDE GÜVENLİ LİMAN VE DEĞER KORUMA AMACIYLA ALTIN VE DÖVİZE YÖNELDİĞİNİ GÖZLEMLEDİK.

TÜRKİYE'DE BİREYSEL TASARRUF EĞİLİMLERİ ARAŞTIRMASI'NI NİÇİN YAPIYORUZ?

Ülkemizde, tasarruf oranı bakımından dünyada alt sıralarda yer alıyor. Öte yandan yüksek oranlı sürdürülebilir büyüme için iç tasarruf oranlarının artması gerektiği biliniyor. Tasarruf artışını teşvik etmek için çeşitli ekonomoik tedbirler tartışılıyor, bazı uygulamalar devreye sokulmaya çalışılıyor.

Bu süreçte tasarruflarla ilgili veri ihtiyacı da artıyor. TÜİK'in özellikle son yıllarda ekonomik konularla ilgili istatistik üretiminde ciddi gelişmeler sağladığı açık. Bununla birlikte tasarruf eğilimleri ve tasarruf düzeyi hakkında yeterince bilgi sahibi olduğunu söylemek zor.

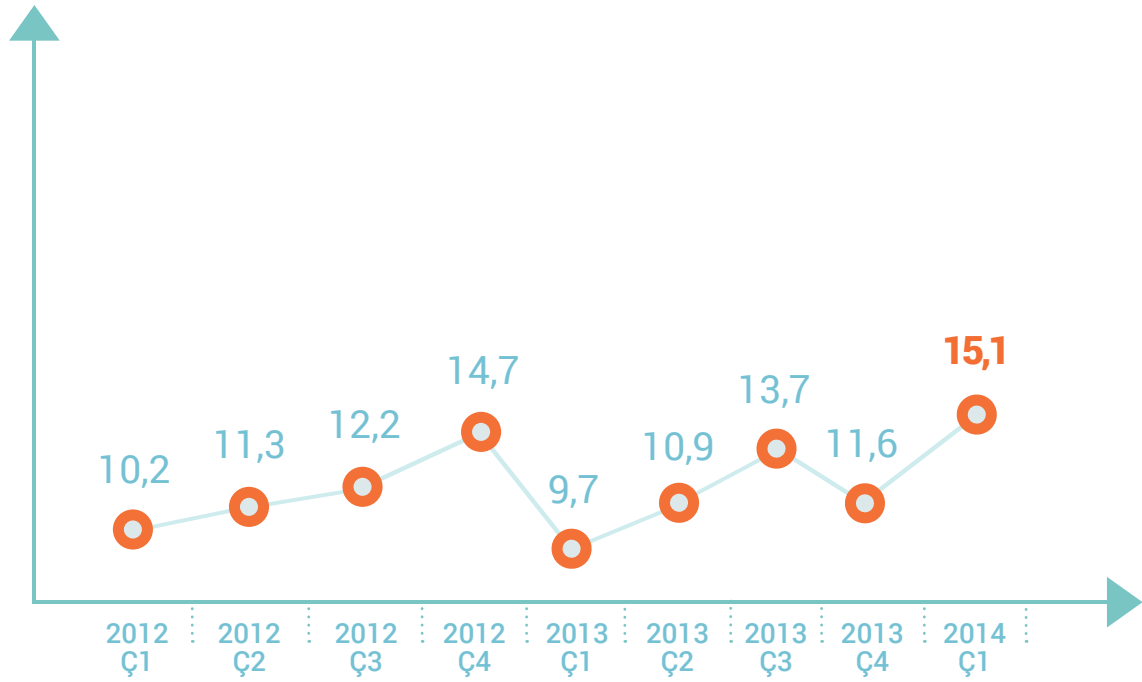
T.C. Merkez Bankası ve BDDK tarafından yayınlanan bankacılık sistemi içindeki tasarruflara ilişkin veriler önemli bir boşluğu doldurmakla birlikte, ülkemizdeki 'ortalama birey'in geliri ve tasarrufları arasındaki ilişkiyi bir trend olarak izlemek, bu konudaki araştırmacılara ve politika yapıcılara katkı sağlayacaktır.

İşte bu araştırmayla, ülkemizdeki 'ortalama birey'in tasarruf yapıp yapmadığı, tasarruf yapma veya yapmama nedenleri, en çok kullanılan tasarruf araçları, bireysel gelirler, aylık tasarruf oranı ve nakte dönüştürülebilir tasarruf miktarı 3'er aylık bazlarda düzenli olarak incelenmektedir. Amaç, ülkemizde tasarruflarla ilgili bilgi ihtiyacına katkı sunmaktır.

2.1. Tasarruf Sahipliği/Nedenleri

KENTLİ NÜFUSUN %85'İNİN TASARRUFU YOK

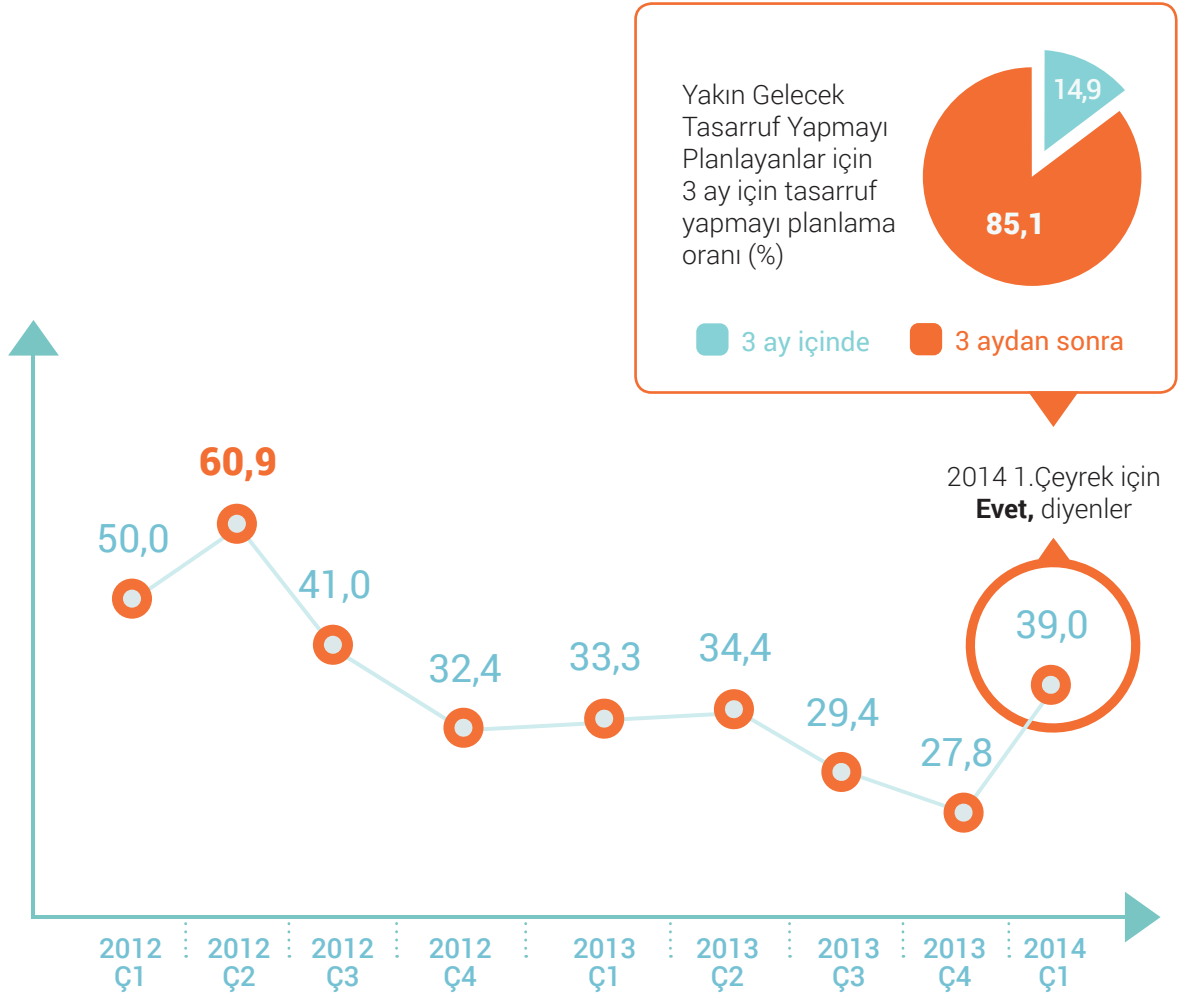
Tasarruf sahiplerinin oranı (%)

- 2014'ün ilk çeyreğinde, kentsel nüfusta **tasarruf sahiplerinin oranı son 2 yılın en yüksek seviyesinde erişiyor**. Bir önceki çeyreğe göre 3,5 puan artış kaydeden tasarruf sahipliği, geçen senenin aynı dönemine göre ise 5,4 puan yukarıda konumlanıyor.

YAKIN GELECEKTE TASARRUFA NİYETLENENLERİN ORANI YARIDAN AZ

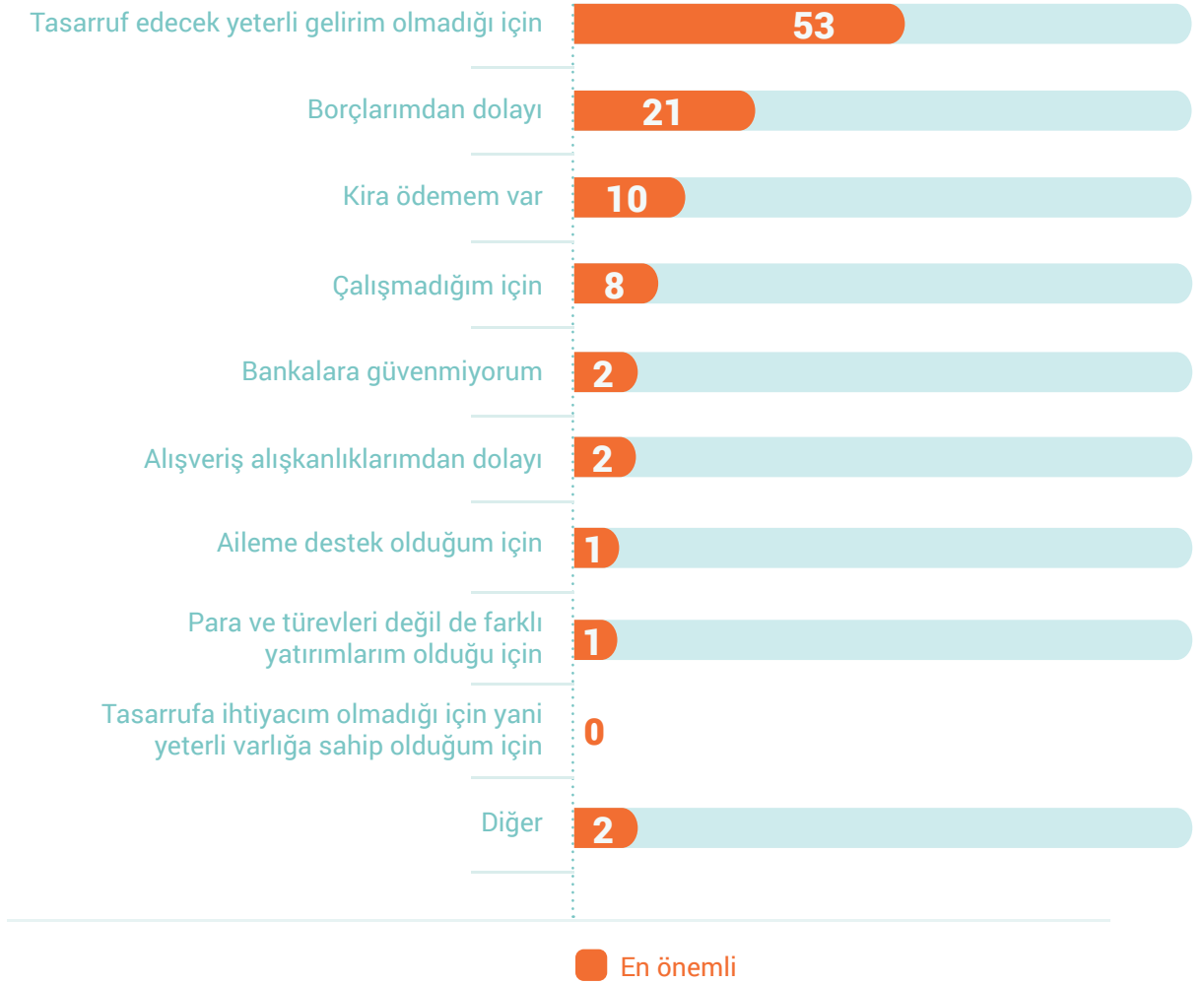
Tasarrufu Olmayanlar için Yakın Gelecekte Tasarruf Yapmayı Planlayanlar (%)

- Tasarrufu olmayıp gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların oranı, 2014'ün ilk çeyreğinde %39 ile bir önceki yılın genelinin üzerine çıkıyor. Tasarruf sahibi olmayıp da tasarruf yapmayı planlama oranı bir önceki çeyreğe göre 11 puanlık artış kaydeden geçen senenin aynı dönemine göre ise 6 puanlık bir artış kaydetmiştir.
- Gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların sadece %15'i, ilk 3 ay içinde tasarruf yapmayı planlıyor. Bu oran bir önceki seyrekle aynı seviyede.

TASARRUF SAHİBİ OLAMAMA NEDENLERİNDE «GELİR YETERSİZLİĞİ» ÖNE ÇIKMAKTADIR.

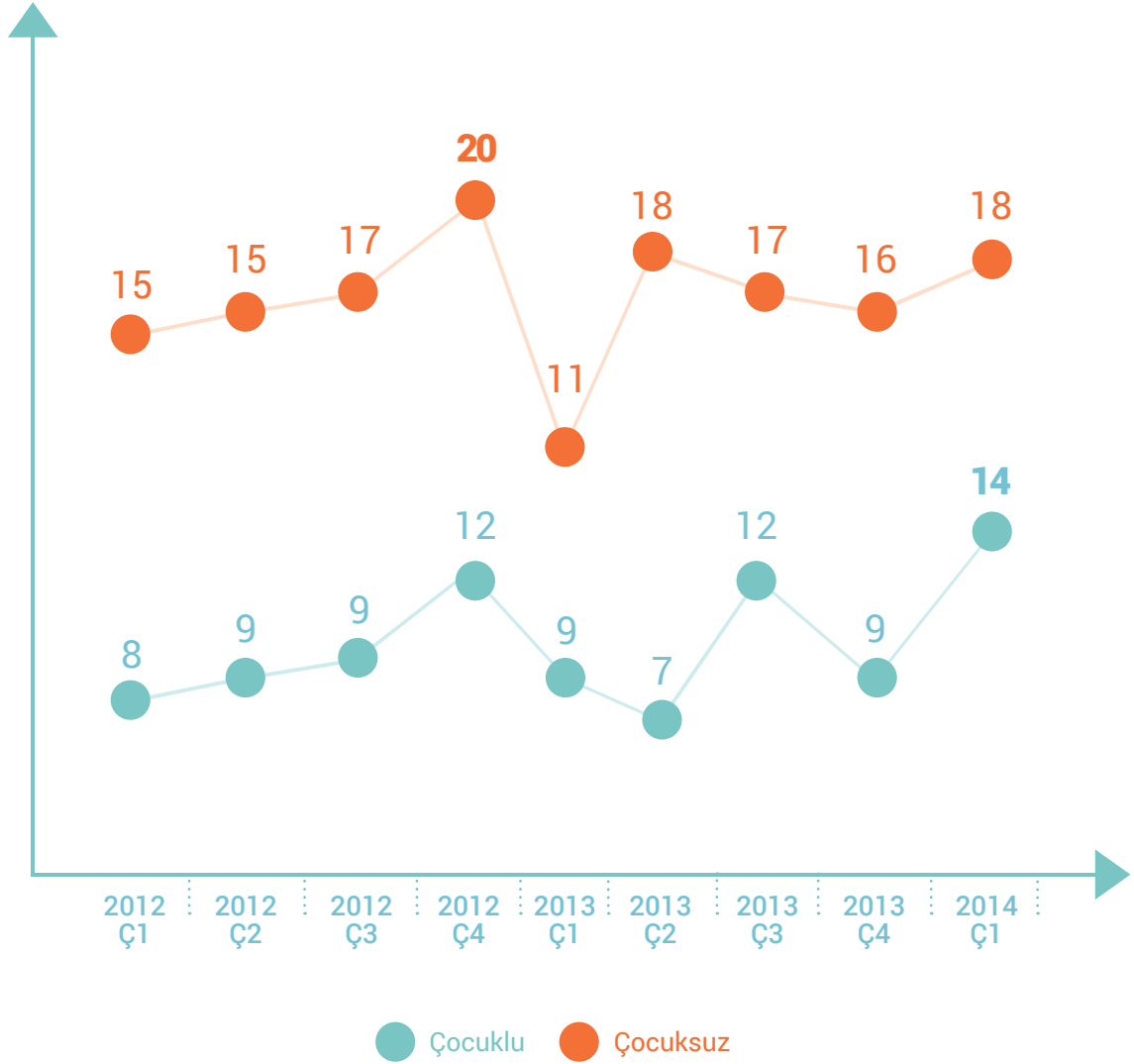
Tasarrufu Olmamasının Nedeni (%)

- Tasarruf yapmayanlar arasında, yeterli gelir sahibi olamama %53 ile en önemli nedendir.
- İkinci sırada "borçlarımdan dolayı", üçüncü sırada ise "kira ödemem var" nedenleri gelmektedir.

ÇOCUKLU BİREYLERDE TASARRUF SAHİPLİĞİ ORANI DAHA DÜŞÜK

Tasarruf Sahiplerinin Oranı (%)

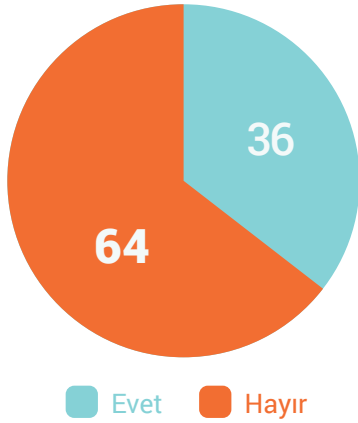

- 2014'ün ilk çeyreğinde çalışmanın başından bu yana gözlemlendiği gibi yine çocuksuz bireylerin tasarruf sahipliği, çocuklu bireylerin tasarruf sahipliğinin üzerinde.
- Bir önceki çeyrek için iki grup arasındaki fark 7 puan olurken, 2014'ün ilk çeyreğinde ise bu fark 4 puana gerilemiş ve çocuksuzlardaki tasarruf sahipliği oranı yine yüksek konumlanmıştır.

YAKIN GELECEKTE TASARRUFA NİYETLENENLERİN ORANI YARIDAN AZ

Çocuğu Olup Tasarruf Yapmayanlar (%86)

Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlıyor musunuz? (%)

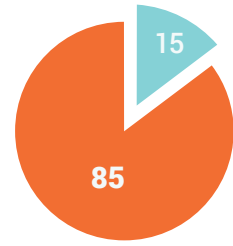

Evet
diyenler

3 ay içinde mi,
3 aydan sonraki
dönemde mi
planlıyorsunuz?(%)

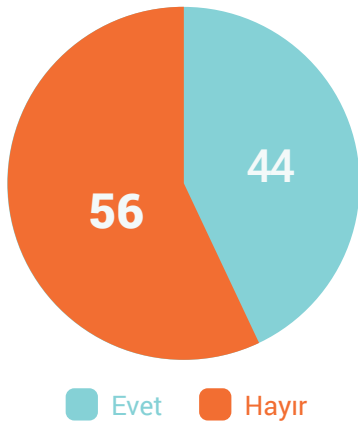
3 ay içinde

3 aydan sonra

Çocuğu Olmayıp Tasarruf Yapmayanlar (%82)

Yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlıyor musunuz? (%)

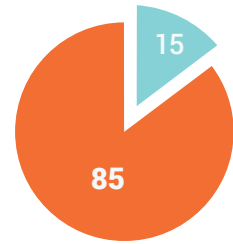

Evet
diyenler

3 ay içinde mi,
3 aydan sonraki
dönemde mi
planlıyorsunuz?(%)

3 ay içinde

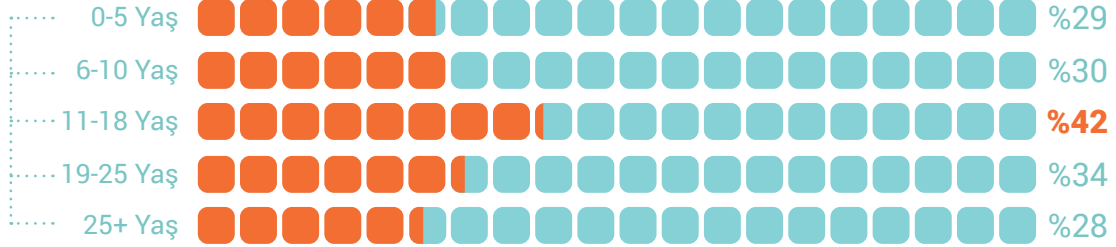
3 aydan sonra

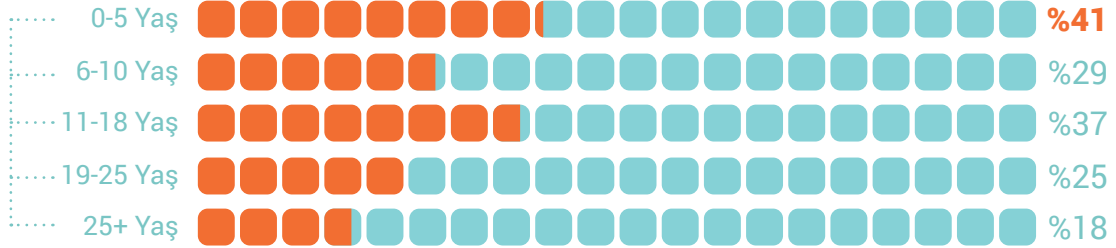
- Çocuklu bireylerde tasarruf sahipliği oranı, çocuksuz bireylere göre daha düşük.
- Tasarrufu olmayan çocuklu bireylerin %36'sı gelecekte tasarruf yapmayı planlarken, bu oran tasarrufu olmayan çocuksuz bireylerde %44 seviyesine çıkıyor.
- Tasarruf yapma niyetinde olanlar ise bu niyetlerini 3 ay içerisinde gerçekleştirme istekleri ise ancak %15 seviyesinde olup her iki grup için de aynıdır.

ÇOCUKLU BİREYLERDE ÇOCUK YAŞLARI

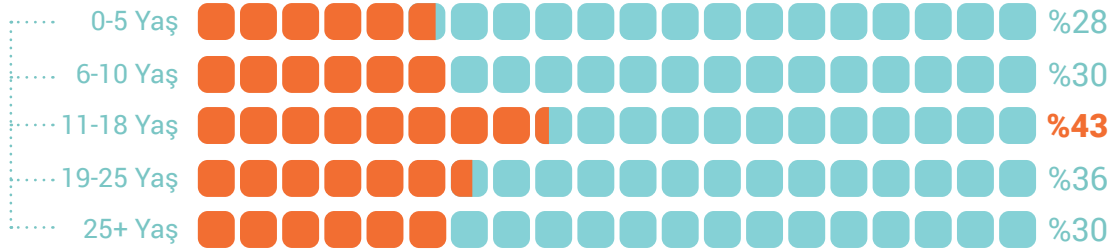
Toplam Çocuklular

Tasarruf Sahibi Çocuklular

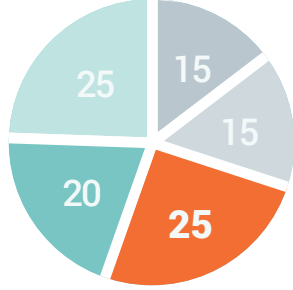
Tasarruf Sahibi Olmayan Çocuklular

- Çocuklu bireylerin %42'sinin 11-18 yaş arasında çocuğu var.
- Tasarruf sahibi olan çocuklu bireylerin ise neredeyse yarısının 0-5 yaş arasında, %37'sinin 11-18 yaş arasında çocuğu var. Tasarruf sahipliğinin en çok gözlendiği grup 0-5 yaş aralığı çocuklu bireyler oluyor.
- Tasarruf sahibi olmayan çocuklu bireylerin %43'ünün 11-18 yaş arasında çocuğu var.

ÇOCUKLARIN YAŞ DAĞILIMI

Toplam Çocukların Yaş Dağılımı (%)

0-5
Yaş

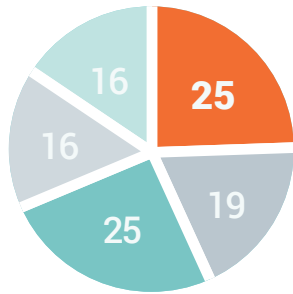
6-10
Yaş

11-18
Yaş

19-25
Yaş

25+
Yaş

Tasarruf Sahibi Bireylerde Çocukların Yaş Dağılımı (%)

0-5
Yaş

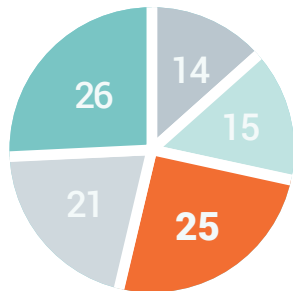
6-10
Yaş

11-18
Yaş

19-25
Yaş

25+
Yaş

Tasarruf Sahibi Olmayan Bireylerde Çocukların Yaş Dağılımı

0-5
Yaş

6-10
Yaş

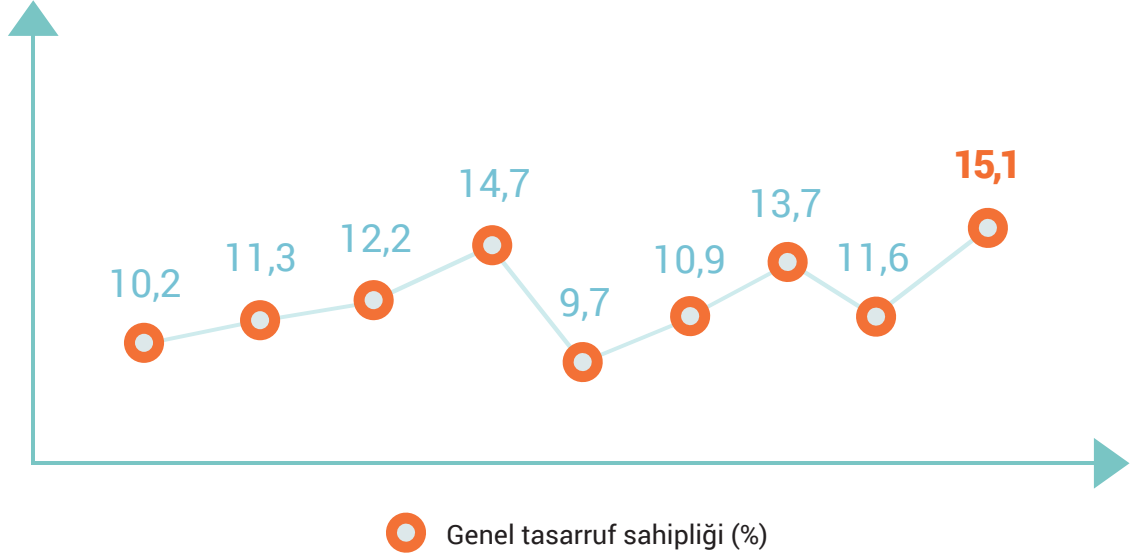
11-18
Yaş

19-25
Yaş

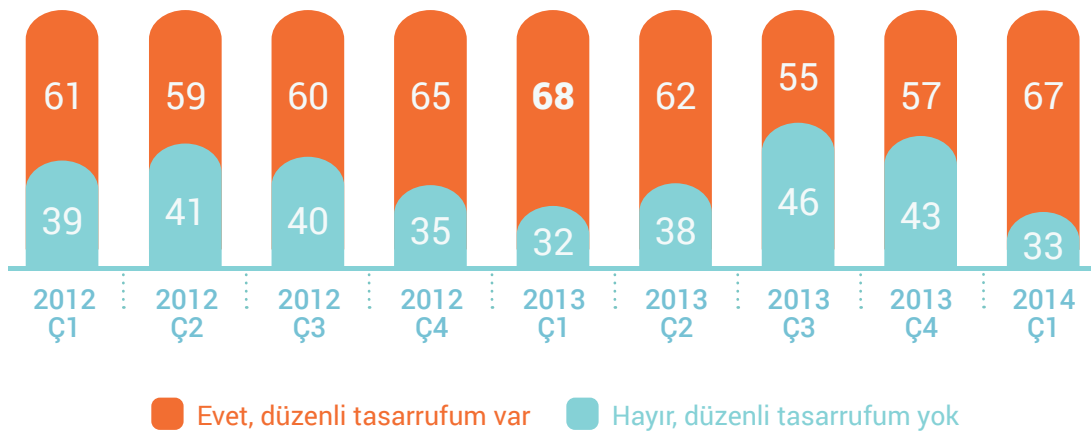
25+
Yaş

- Toplam çocukların %15'i 0-5 yaş arasında olurken diğer yan gruplarına göre en yüksek olan kesim %25 ile 11-18 yaş arası çocuklular grubudur.
- Tasarruf sahibi bireylerin çocuklarının genel olarak dağılımına bakıldığında ise 0-10 yaş arası daha yüksekken, 19 ve üzerindeki çocuk yaş grubu ise daha düşüktür.

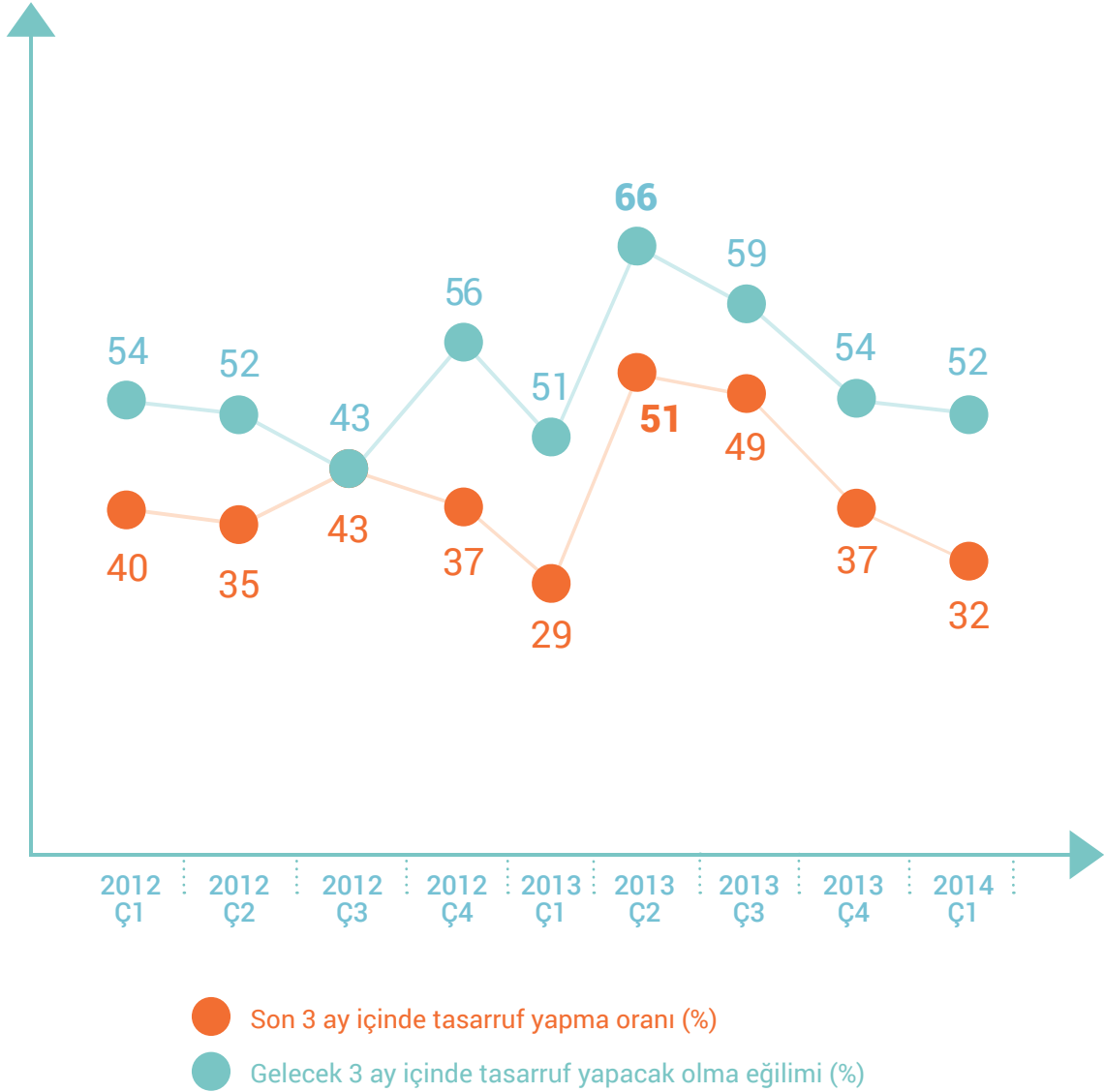
TASARRUF YAPMAK ASLINDA BİR ALIŞKANLIK

Düzenli tasarruf yapma oranı (tasarruf sahipleri içinde)

Düzenli Tasarruf Yapmayanlar için 3 ay içinde veya daha sonra tasarruf yapma eğilimi (%)

- Tasarruf sahiplerinin çoğunluğu düzenli tasarruf yapmaya devam ederken, bu oran bir önceki çeyreğe göre artış kaydederek 2014'ün ilk çeyreğinde %67 seviyesine yükseliyor.
- Düzenli tasarruf yapmayanların içinde, önümüzdeki üç ayda tasarruf yapacağını söyleyenlerin oranı bu dönem için yine azalıyor.

TASARRUF SAHİBİ OLMAKTAKİ EN ÖNEMLİ NEDEN; «ÇOCUKLARIM İÇİN» VE «GELECEĞE YATIRIM»

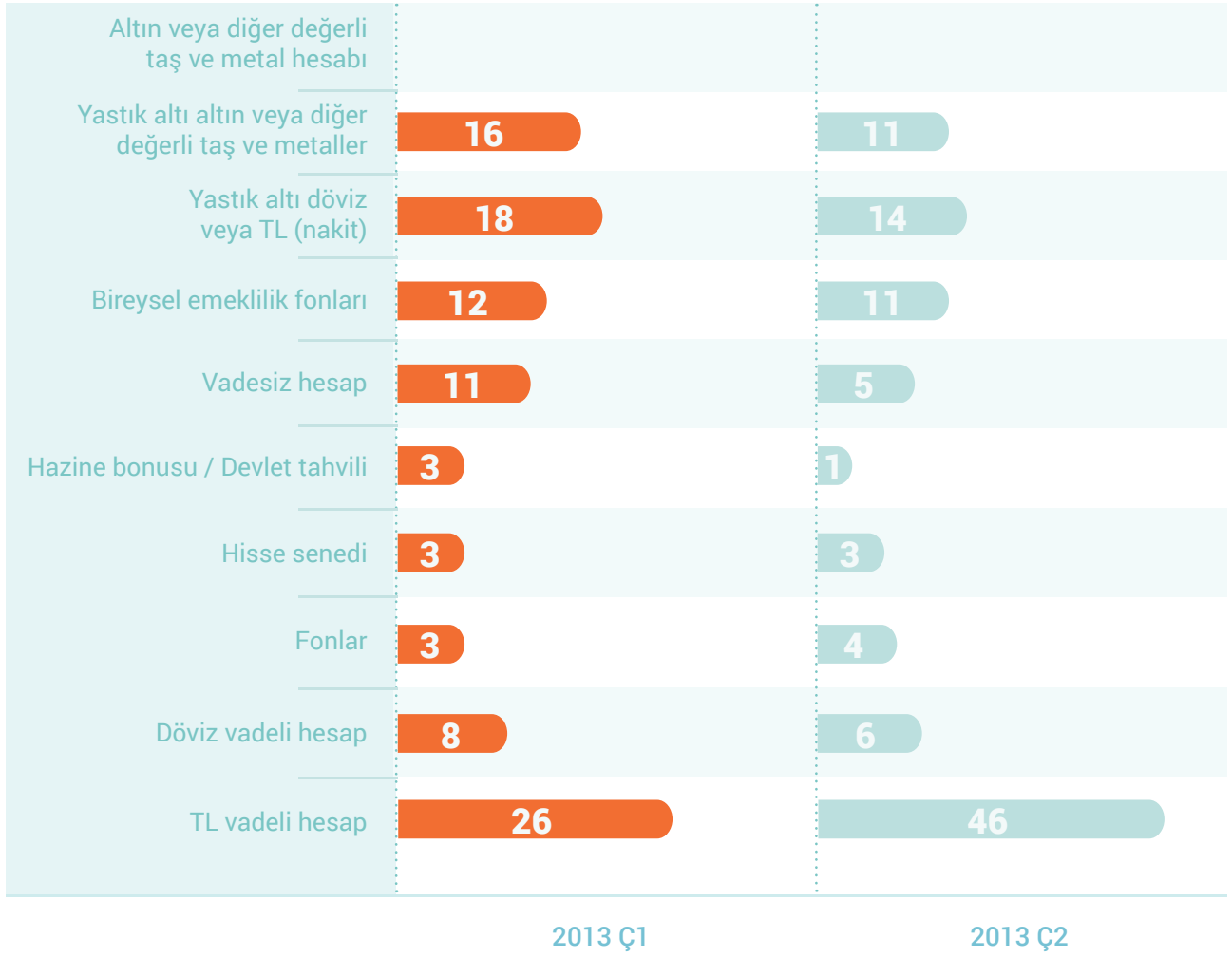

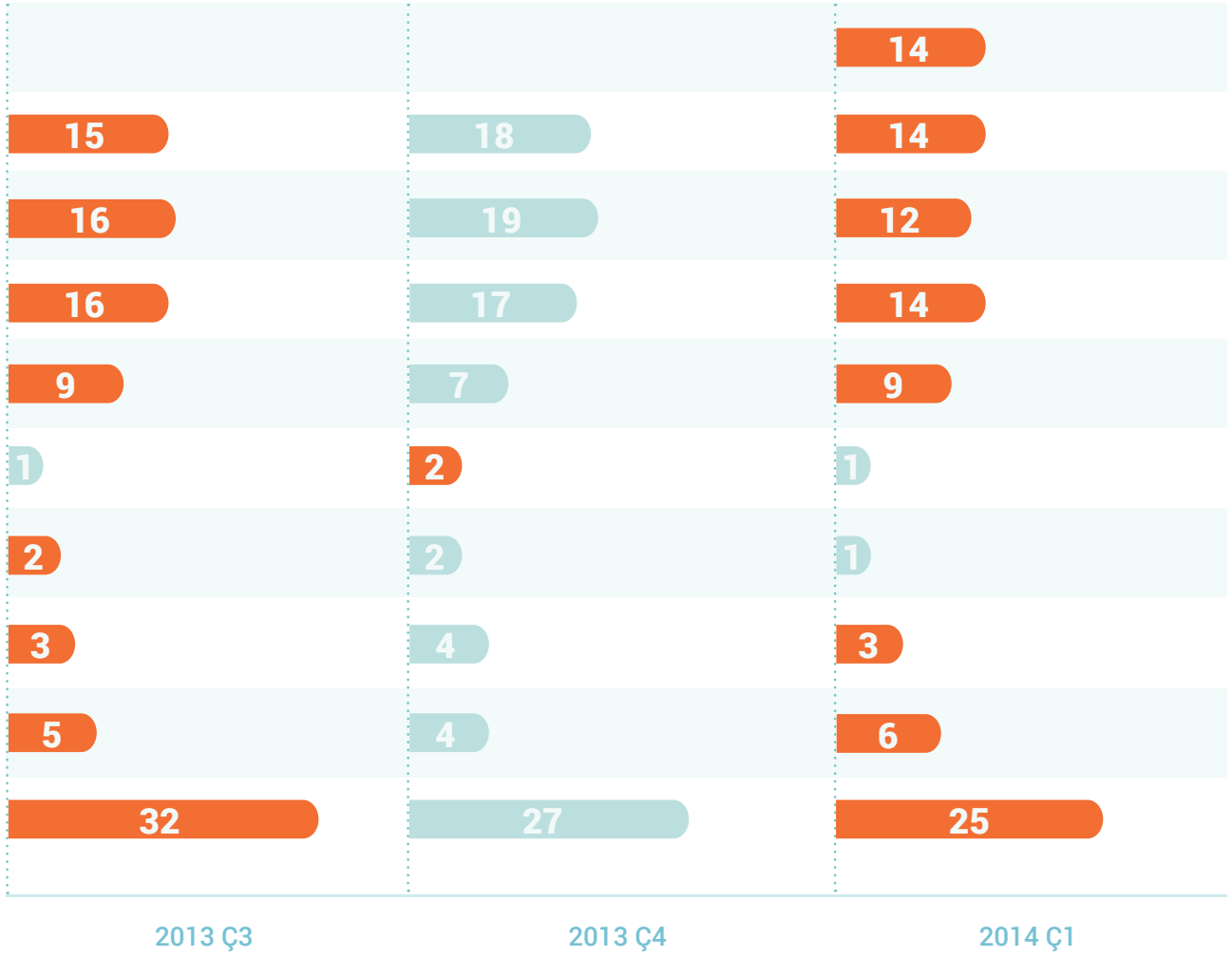
- Görüşmecilere tasarruf sahibi olamama nedenleri sorulmuştur. Kendi ifadelerine en çok uyan ana sebeplere işaretleme yapılmış olup, bunların dışında kullanılan farklı ifadeler açıkça alınmıştır.
- Ana sebeplerin belirlenmesinden sonra her bir ana sebebin altında yatan nedenleri sorgulamak için alt kriterler detayında sorgulama yapılmıştır.
- Çocuklarım için ve geleceğe yatırım tasarruf yapma eğilimi en çok belirtilen sebeplerdir.

(*) Soru sorma biçiminde yapılan değişiklikten dolayı bu soru Şubat ve Mart 2014 sonuçları üzerinden derlenmiştir.

2.2. Tasarruf Araçları Tercihi

EN ÇOK TERCİH EDİLEN TASARRUF ARACI TL VADELİ HESAP VE YASTIK ALTI ALTIN VE DÖVİZ (DÖVİZ + TL)

NOT: 'Çoklu cevap' olduğu için bu kalemlerin toplamı sırasıyla %115, %122, %102, %101 ve %116 olmuş ancak karşılaştırmalı analiz için hepsi toplam %100 olacak şekilde yeniden ağırlıklandırılmıştır.

2014 1. ÇEYREK SONUÇLARI

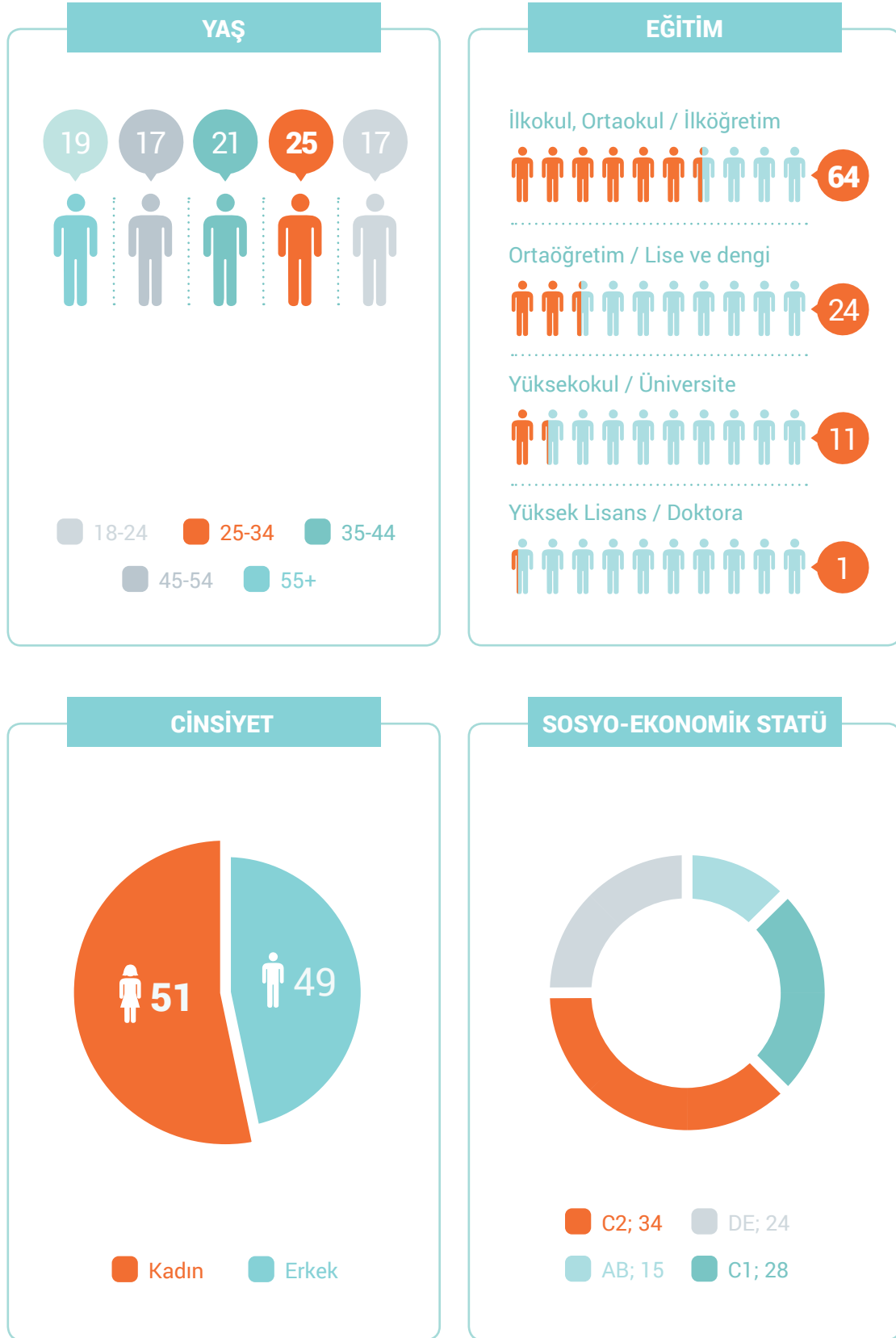
- Kentli 18 yaş üstü nüfus içinde tasarruf sahiplerinin oranı %15 seviyesinde.
 - ocuėu olanlarda tasarruf sahipliği bu orandan düşük olmakla birlikte bir önceki döneme göre puan artışı yakalarken çocuksuz bireylerin tasarruf yapma oranlarına yaklaşıyor.
- Tasarrufu olmayanların %39'u gelecekte tasarruf yapmayı planlayarak önceki dönemin 11 puan üzerine çıkıyor. Ancak bunlar arasında ilk 3 ay içinde tasarruf yapmayı planlayanlar sadece %15 ile bir önceki dönem ile aynı olan eğilimi koruyor.
- Gelir en önemli tasarruf kısıtlayıcı faktör olarak öne çıkmaya devam ediyor. Yeterli gelir sahip olamamayı, borçlanma ve kira ödemeleri en yakın takip eden nedenler arasında.
- Tasarruf yapmak bir alışkanlık olarak puan artışı kaydediyor ve %67 seviyesine geliyor.
- Tasarrufun en önemli gerekçesi «ocuklarım için», «**geleceğe yatırım**» ve «**ev almak**».
- Bu dönemde en çok TL vadeli hesap ve yastık altı altın ve nakit (TL+döviz) en çok tercih edilen tasarruf aracı olurken, ikinci sırada altın hesabı ve BES gelmektedir.

3.1. AMAÇ VE YÖNTEM

- Bu araştırmanın amacı, Türkiye’de **kentsel** yerleşim yerlerinde **18 yaş ve üzerindeki bireylerin tasarruf eğilimlerini** izlemektir.
- NUTS1 bölgelerinde seçilen **26 ilde her ay** tesadüfi olarak seçilen **800 kişi** ile görüşülüyor. 3 aylık (çeyrek) bazda görüşme sayısı **2400** olarak gerçekleşiyor.
- Bilgisayar destekli telefon görüşmesi yöntemi (**CATI**) kullanılıyor.
- Yaş, cinsiyet, çalışma durumu ve meslek kontrol kotası olarak uygulanıyor.

3.2. Demografik Bilgiler

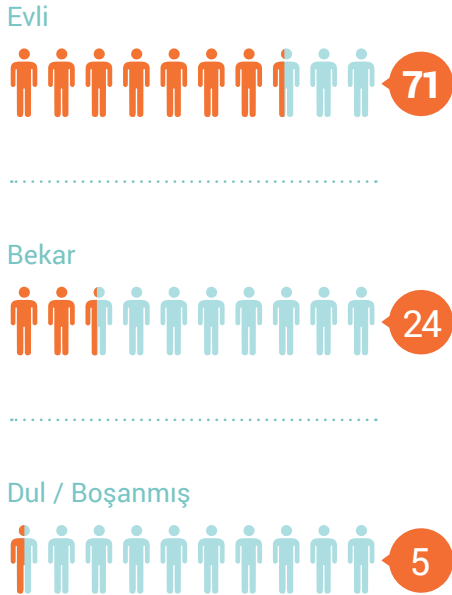
DEMOGRAFİK BİLGİLER (%) - 2014 1. ÇEYREK

HANEHALKI TİPİ

MEDENİ DURUMU

KONUT TİPİ

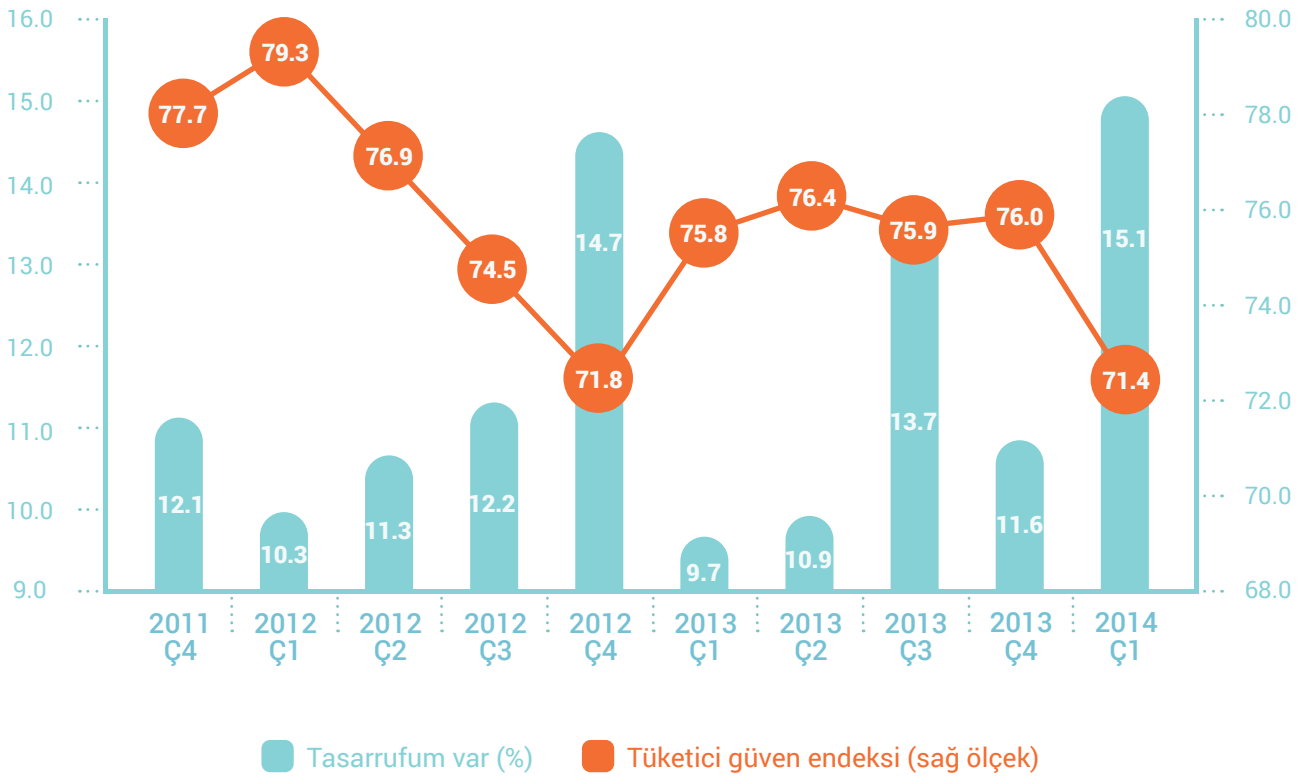

TANIM

- Tasarruf, sözlük anlamı itibariyle “sarf edilmeyen” anlamına geliyor.
- **Bu araştırma kapsamındaki TASARRUF ise şu kalemleri içeriyor:**
 - Bankalarda duran TL veya döviz cinsinden vadeli hesaplar,
 - Bankalarda ve/veya aracı kurumlarda duran hisse senedi, hazine bonosu, devlet tahvili gibi menkul değerlerin parasal tutarı,
 - Bankalarda duran yatırım hesapları ve katılım fonları,
 - Bireysel emeklilik fonları,
 - Bankalarda vadesiz hesapta / likit fonda TL veya döviz cinsinden duran miktarın o ay içinde harcanmayan/harcanmayacak bölümü,
 - Cüzdan, kasa, yastık altında duran paranın (döviz, altın dahil) o ay içinde harcanmayan / harcanmayacak bölümü,
- Araştırmaya katılanlara, bu tanıma uygun olarak tasarrufları olup olmadığı soruluyor.

4. Ekonomist Yorumu

GEÇEN YILIN SON ÇEYREĞİNDE KENTSEL NÜFUSTA TASARRUF SAHİPLERİ ORANI %15.1 İLE SON 2 YILIN EN YÜKSEK SEVİYESİNE ULAŞTI

Türkiye Tasarruf Eğilimleri Araştırmasının temel eksenini oluşturan kentsel nüfusta tasarruf sahipliği oranı bu yılın ilk çeyreğinde önceki döneme kıyasla kayda değer bir oranda artarak son 2 yılın en yüksek seviyesine ulaşarak %15.1 oldu (2013 4.çeyrek: 11.6). Böylece, geçen çeyrek kısmen bozulan tüketici güveni ile tasarruf sahipliği arasındaki ters ilişki tekrar kuvvetlendi.

Ayrıca geçmiş döneme ait veriler incelendiğinde benzer resmin 2012 yılının son çeyreğinde de ortaya çıktığına şahit oluyoruz. Bununla beraber, tasarrufu olmayan ve gelecekte tasarruf yapmayı planlamayanların oranını 2012 yılı 3. Çeyreğinden bu yana en düşük seviyesine gerileyerek %51.8 oldu. Bu oranı geçen yılın son çeyreğinde %63.8 seviyesindeydi.

2014 yılının ilk çeyreği, Ocak'ta gelişmekte olan piyasaları sert bir şekilde dalgalandıran küresel büyümeye dair endişelerle başladı. Yurtiçinde ise Aralık ortasından itibaren güvenlik bürokrasisinde önemli görev değişiklikleri ile kabinde on yeni bakanın atanmasını da beraberinde getiren yolsuzluk iddialarına yönelik adli sürecin öne çıkardığı yükselen politik risk algısı da eklendiğinde kurdaki değer kaybı hızlandı. MB'nin Ocak sonuna doğru politika faizlerini önemli ölçüde arttırması, yurtdışında

ise gelişmekte olan ülkelere yönelik risk iştahının görece olarak iyileşmesinin ardından TL kısmen toparlansa da, tüm çeyreğe bakıldığında Dolar/TL'nin %9.4 artarak ilk çeyreği 2.22'den kapattığı gözlemlendi. Öte yandan 2 yıllık gösterge tahvilin faizi tekrar çift hanelere çıkarak çeyrek ortalamasında %10.8 oldu. Dolayısıyla belirsizlik algısının ilk çeyrekte kayda değer ölçüde artması tasarruf sahipliği oranındaki (özellikle ihtiyati amaçla tutulan tasarruflardaki) keskin artışı açıkladığını düşünüyoruz.

	2011 Ç4	2012 Ç1	2012 Ç2	2012 Ç3	2012 Ç4	2013 Ç1	2013 Ç2	2013 Ç3	2013 Ç4	2014 Ç1
Tasarrufum var (%)	12.1	10.3	11.3	12.2	14.7	9.7	10.9	13.7	11.6	15.1
Enflasyon (ort. ç/ç)	5.7%	1.5%	0.4%	1.4%	2.7%	2.6%	1.3%	1.0%	2.4%	3.0%
%50 USD: %50 EUR döviz kuru sepeti artışı *	3.2%	-3.8%	-0.8%	-1.6%	1.5%	0.7%	2.5%	7.9%	4.6%	9.8%
USD/TRY artışı *	6.2%	-2.3%	0.4%	-0.1%	-0.5%	-0.3%	3.2%	7.1%	3.0%	9.4%
Mevduat Faizi (ortalama)	8.9%	9.9%	10.4%	9.2%	7.7%	6.8%	6.1%	7.5%	7.7%	9.5%
2-yıllık gösterge tahvil faizi (ortalama)	9.9%	9.8%	9.3%	7.7%	6.6%	5.9%	5.9%	9.0%	8.7%	10.8%
Altın (ortalama, USD)	1,682	1,690	1,611	1,653	1,717	1,632	1,416	1,329	1,271	1,292
USD/TRY (ortalama) **	1,83	1,79	1,80	1,80	1,79	1,78	1,84	1,97	2,02	2,22
50:50 EUR:USD döviz sepeti (ortalama) **	2,15	2,07	2,05	2,02	2,05	2,07	2,12	2,29	2,39	2,63

* Dönem ortalamalarının değişimi, TCMB kurları ** Reuters kurları

Kaynak: TÜİK, TCMB, Thomson Reuters, Türkiye Tasarruf Eğilimleri Araştırması (Sabancı Üniversitesi - IPSOS KMG - ING Bank)

İlk çeyrek anket sonuçlarının detaylarına göre gelir yetersizliği önceki anket dönemlerinde olduğu gibi tasarruf yapmanın önündeki en önemli engel olarak dikkat çekiyor. Anket soru formunda yaptığımız değişiklik ile tasarruf edememe nedenlerini daha ayrıntılı olarak anlamaya çalışıyoruz. Yeni form ile edindiğimiz bilgiler, yetersiz gelir sahipliğinden sonraki en önemli nedenin **“borçların/ödemelerin olması”** olduğu görülüyor. Bu da bireylerin azınsanmayacak bir kısmının özü itibarı ile eksi tasarrufları olduğuna işaret ediyor.

Bunun yanı sıra, önceki dönemlerde olduğu gibi çocuklu bireyler görece daha az tasarruf sahipliğine sahipken çocuğu olup da tasarruf edebilen bireylerin ise ağırlıklı olarak okul öncesi yaş grubunda çocuk sahibi oldukları görülüyor.

Tasarruf etme nedenlerine bakıldığında ise geleceğe yatırımın en büyük paya sahip olduğu bu sebebin alt kalemleri incelendiğinde ise çocukların geleceği, emeklilikte zor durumda kalmamak ve ev almak gibi amaçların öne çıktığı anlaşıyor.

Öte yandan, tasarruf araçları tercihlerinin gelişimini incelediğimizde, son dönemde artan önemi nedeniyle bu çeyrek itibarıyla soru formuna altın hesaplarını da ekledik. Buna göre, bireylerin farkındalığının da artmasıyla sözkonusu kalemin önemli bir tercih olduğunu ve genel olarak altın tercihinin toplam içinde belirgin şekilde öne çıkmaya devam ettiğini gördük. Genel olarak incelendiğinde ise, kendi aralarındaki kompozisyonu değişmekle birlikte, yastık altı altın veya diğer değerli taş ve metal, altın hesabı, yastık altı döviz veya TL (nakit) gibi görece daha likit tercihlerin toplam içindeki ağırlığı daha da artarak önemini korudu. Bu da hane halkının piyasalardaki belirsizliğin ve oynaklığın öne çıktığı ilk çeyrekte değer koruma amacıyla ve güvenli liman algısıyla altın ve dövizle yönelindiklerini gösteriyor. Öte yandan, TL vadeli mevduatın tercih edilme oranı bir önceki çeyrekteki %27 seviyesinden %25'e gerilese de, muhtemelen mevduat faiz oranlarının görece yüksek seviyesini koruması nedeniyle, halen en önemli tasarruf araçlarından biri olmaya devam ediyor.

Anket sonuçları arasında dikkat çeken diğer bir unsur da bireysel emeklilik/hayat sigortası kaleminde 2013 2. Çeyrekte bu yana ilk kez çeyreklik bazda bir miktar gerileme olsa da bireysel emekliliğin toplam tercihler içerisinde sıralamasını büyük ölçüde koruması oldu. Ancak uzun vadeli bir yatırım tercihi olması nedeniyle bu kalemin tercih edilmesinin zaman alacağını ve bu artışta finansal derinleşme, refah düzeyinin artması gibi etkenlerin önemli olduğunu hatırlatmakta fayda olduğunu düşünüyoruz.

Sonuç olarak, Türkiye Tasarruf Eğilimleri Araştırması'nın ilk çeyrek sonuçlarına göre kent- sel nüfusta tasarruf sahipliği oranının son dönemde hızla artarak tüketim cephesinde bir azalış sinyali vermesi, MB'nin yılın başında yaptığı faiz artışı ve BDDK'nın aldığı son önlemlerin etkisi hesaba katıldığında tüketim harcamalarında beklenen ivme kaybını destekler nitelikte görünüyor. Ayrıca, artan belirsizlikle birlikte tasarruf sahiplerinin kısa vadeli ve daha likit araçları ağırlıklı olarak tercih ettiklerini belirtmek gerekiyor.

Prof. Dr. Alpay Filiztekin
Sabancı Üniversitesi

Dr. Muhammet Mercan
Kıdemli Ekonomist, ING Bank

5. İletişim Bilgileri

info@tasarrufegilimleri.com

ING Bank girişimi ile hayata geçirilen “**Türkiye’nin Tasarruf Eğilimleri Araştırması**”, Sabancı Üniversitesi gözetiminde yürütülmekte, saha araştırması IPSOS KMG tarafından yapılmaktadır.

ÖNEMLİ AÇIKLAMA:

“Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.”

ING BANK

2014

1. ÇEYREK RAPORU

ING

